

Preadvies
van de
Adviescommissie Strafrecht
Inzake

Nota van wijziging bij een verzamelwetsvoorstel met betrekking tot het aanwenden van
rechtsmiddelen in het Wetboek van Strafvordering

Inleiding

De strekking van het verzamelwetsvoorstel is - zakelijk weergegeven - de door de verdachte gemachtigde raadsman de mogelijkheid te geven schriftelijk rechtsmiddelen in te stellen. In het wetsvoorstel komt dit tot uitdrukking door in artikel 450 Sv het woord "schriftelijk" toe te voegen.

Achtergrond is om op dit punt een verdere gelijkstelling tussen de verdachte (die thans al per (aangetekende) brief hoger beroep kan instellen) en degenen die door hem uitdrukkelijk zijn gemachtigd, te bevorderen.

Advies

De Adviescommissie Strafrecht kan zich op zich vinden in dit voorstel, maar plaatst de volgende opmerkingen naar aanleiding van (de uitwerking van) dit voorstel.

Artikel 449 lid 2

Voorgesteld wordt het huidige lid 2 van artikel 449 aan te passen in die zin dat de verdachte verzet, hoger beroep of beroep in cassatie kan instellen bij aangetekende brief gericht tot de griffie. De huidige wettekst beperkt de mogelijkheid van het schriftelijk instellen van rechtsmiddelen tot de aangehouden verdachte, maar de Hoge Raad accepteert sinds 1987 via de verruimde uitleg van artikel 450 lid 1 onder b al dat de (ook) niet van zijn vrijheid beroofde verdachte per brief een rechtsmiddel kan aanwenden. In zoverre dus niets nieuws, zij het dat de Adviescommissie zich wel afvraagt waarom het voorgestelde lid 2 vasthoudt aan de eis dat het instellen van een rechtsmiddel per *aangetekende* brief dient te geschieden, nu de Hoge Raad in dit verband al jaren genoegen neemt met een per gewone post verstuurd brief en zelfs met een door de verdachte verstuurd fax.¹

Artikel 449 lid 3

Hoewel de Nota van wijziging hier niets over zegt, maakt de voorgestelde aanpassing van lid 3 het mogelijk dat de verdachte ook bezwaarschriften - van het indienen waarvan een akte wordt opgemaakt - per (aangetekende) post indient, gelet op de van overeenkomstige toepassing verklaring van artikel 449 lid 2. Gelet op artikel 450 lid 1 aanhef lijkt dat ook voor de gemachtigde raadsman te gelden, maar het zou naar het oordeel van de Adviescommissie de duidelijkheid ten goede komen als dat met zoveel woorden in de wetsgeschiedenis wordt bevestigd.

¹

Vgl. HR 23 juni 1987, NJ 1988, 352 en recenter HR 26 september 2000, NbSr 2000, 247, waarin een aan de griffie van het Hof gefaxte kopie van de appeldagvaarding met daarop de mededeling van de verdachte dat hij in cassatie wenste te gaan, werd opgevat als een bijzondere volmacht tot het instellen van beroep in cassatie als bedoeld in artikel 450 lid 1 onder b Sv.

Artikel 450 lid 3 en 4

Bij de invoering van de Wet Stroomlijning hoger beroep (Stb. 2006, 470) zijn aan het schriftelijk aanwenden van rechtsmiddelen door de verdachte op grond van artikel 450 lid 3 twee formele eisen gesteld: hij moet ermee instemmen dat de oproeping voor de terechtzitting eveneens aan de gevolmachtigde griffiemedewerker wordt uitgereikt en bovendien moet hij een adres opgeven naar welk het afschrift van de dagvaarding kan worden toegezonden.

De Adviescommissie maakt van de gelegenheid gebruik op te merken dat deze regeling in de praktijk niet goed functioneert. Blijkens informatie ingewonnen bij de Raad voor de rechtspraak zou de verdachte sinds de inwerkingtreding van de Wet stroomlijning hoger beroep hierop geattendeerd moeten worden in de mededelingen bij de dagvaarding in eerste aanleg en de mededeling uitspraak ingeval van een verstekvonnis. Het is de Adviescommissie bekend dat niet elk parket die aanpassing echter heeft doorgevoerd.

Gaan deze eisen ook gelden voor de gemachtigde raadsman die per brief een rechtsmiddel aanwendt namens de verdachte? Blijkens de tekst van de wet lijkt dit niet het geval te zijn, omdat artikel 450 lid 3 slechts ziet op de *bijzondere* volmacht in de zin van artikel 450 lid 1 onder b, en (dus) niet op de bepaaldelijk gevolmachtigde raadsman als bedoeld in artikel 450 lid 1 onder a. Het lijkt de Adviescommissie dat verdere duidelijkheid op dit punt gewenst is. En wat is de consequentie van het schriftelijk (kunnen) instellen van rechtsmiddelen door de gemachtigde raadsman voor de toepassing van artikel 450 lid 2 (dat nog uitgaat van het afleggen van een mondelinge verklaring ter griffie)? Ook hierover rept de Nota van wijziging - naar het oordeel van de Adviescommissie ten onrechte - niet.

Waarom niet ook per fax en email?

De Adviescommissie betreurt het tenslotte dat deze gelegenheid niet te baat is genomen om ook het instellen van rechtsmiddelen via email- of faxbericht mogelijk te maken. Zoals blijkt uit de Nota van wijziging zijn juist deze betrouwbaar gebleken communicatiemiddelen de aanleiding om de huidige regeling te verruimen. In de praktijk wordt in veel strafzaken reeds per email gecommuniceerd tussen procespartijen, vaak overigens op initiatief van de zittende magistratuur. Die communicatie omvat ook formele proceshandelingen, zoals het opgeven van getuigen etc. Deze wijze van communicatie wordt door alle procespartijen als zeer efficiënt ervaren. De Adviescommissie vermag dan ook niet in te zien waarom met het instellen van rechtsmiddelen per email gewacht zou moeten worden tot de invoering van de wetgeving met betrekking tot het elektronisch strafdossier en de elektronische handtekening. Dat geldt temeer omdat naar de Adviescommissie heeft begrepen de invoering van deze wetgeving nog geruime tijd op zich zal laten wachten.

Het per fax indienen door de verdachte van een rechtsmiddel is zoals aangegeven door de Hoge Raad al geaccepteerd als een bijzondere volmacht in de zin van artikel 450 lid 1 onder b. Verdere gelijkstelling tussen de verdachte en de gemachtigde raadsman is dus ook op dit punt gewenst. Het komt de Adviescommissie voor dat zulks bovendien los staat van de invoering van het elektronische strafdossier.

Rotterdam, 30 september 2008

Adviescommissie Strafrecht
Mr. T.N.B.M. Spronken, voorzitter,
namens deze, mr. R. Hoogendoorn, secretaris